

TERMINOLOGIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KATECHEZY KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W POLSCE

W *Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* posłużono się terminologią respektującą zarówno standardy szkolne, wskazania Kościoła powszechnego dotyczące katechezy, jak też polską tradycję katechetyczną.

Dyrektorium ogólne o katechizacji określa nadrzędny cel katechezy (prowadzenie do wiary dojrzałej - DOK 80), który jest realizowany przez **zadania katechezy** (DOK 85-86; PDK 24-30).

Odnowione dokumenty szkolne posługują się pojęciami sformułowanymi w języku wymagań, wynikającym z przyjętych w polskim systemie oświatowym tzw. *europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie*. Oznacza to, że wiadomości i umiejętności, które uczeń nabywa na każdym etapie edukacyjnym, przedstawione są jako efekty kształcenia. Ze względu na to, że nauczanie religii jest procesem katechetycznym, realizującym wskazania Kościoła, a jednocześnie uwzględniającym kontekst szkolny (DOK 73; PDK 82), *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* wprowadza pojęcie **celów katechetycznych** równoznacznych z **wymaganiami ogólnymi**. Określają one ogólnie sformułowane efekty kształcenia religijnego, które należy osiągnąć w ramach nauczania religii na danym etapie edukacyjnym.

Celom katechetycznym - wymaganiom ogólnym odpowiadają **treści - wymagania szczegółowe**. Tworzą one katalog wiadomości oraz oczekiwanych umiejętności, jakie uczeń winien przyswoić i osiągnąć na danym etapie edukacyjnym. Powiązanie wiadomości z osiągnięciami ma uchronić przed popadnięciem w encyklopedyzm, polegający na przedstawieniu dużej ilości informacji słabo ze sobą powiązanych i nie odnoszących się do świadomości i sprawności ucznia. Konieczność powiązania treści i umiejętności podkreślona była zresztą w poprzedniej wersji *Podstawy programowej katechezy* z roku 2001, dzięki zastosowaniu układu tabelarycznego w dokumencie.

Zadania nauczyciela religii określają uwarunkowania, sytuacje i działania nauczyciela, sprzyjające osiągnięciu przez ucznia konkretnych efektów kształcenia religijnego. Zadaniem nauczyciela religii jest bowiem wspomaganie ucznia w wszechstronnym rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, moralnym i religijnym.

Zadania nauczyciela religii oraz treści - wymagania szczegółowe prezentowane są w *Podstawie programowej katechezy* w wersji tabelarycznej, by wskazać ich ścisły związek z zadaniami katechezy.

Korelacja nauczania religii z edukacją szkolną ma uwzględniać te treści przedmiotów nauczania, które są istotne z punktu widzenia celów katechetycznych nauczania religii. W związku z tym *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* zawiera wyciąg z analogicznego dokumentu prawa szkolnego. Przyjmuje sformułowania zrozumiałe dla tych programistów oświatowych, którzy z pozycji innych przedmiotów szkolnych chcieliby zaproponować nauczaniu religii integrowanie treści. Jednocześnie należy pamiętać, że korelacja nauczania religii z całością edukacji szkolnej oznacza, w zależności od

konkretnego kontekstu szkolnego, nie tylko podejmowanie funkcji integrującej, ale niekiedy uzupełniającej lub polemicznej (PDK 83).

Zgodnie ze wskazaniem zawartym w *Dyrektorium ogólnym o katechizacji*, należy zwrócić uwagę zwłaszcza na następujące zagadnienia:

- początek świata i sens historii;
- fundament wartości etycznych;
- funkcja religii w kulturze;
- przeznaczenie człowieka;
- relacja ze środowiskiem naturalnym (DOK 73).

Stosowanie korelacji nauczania religii z edukacją szkolną jest pożądane zarówno ze względów katechetycznych (łączenie doświadczenia życia z wiarą chrześcijańską), dydaktycznych (łatwiejsze przyswojenie tych samych treści, które omawia się w różnych aspektach na różnych lekcjach), jak i wychowawczych (ukazanie uczniom jedności prawdy oraz szacunku do niej).